

Nr 134.

Godkänd av första kammaren den 24 april 1925.

Godkänd av andra kammaren den 24 april 1925.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av vissa framställningar rörande elfte huvudtiteln, innefattande anlagen till pensions- och indragningsstaterna.

(Bankoutskottets utlåtande nr 34.)

Till Konungen.

Riksdagen får härmed anmäla följande beslut rörande pensioner och understöd.

A. Civila pensionsväsendet.

1:o) I en till riksdagen den 13 nästlidna mars avlåten proposition nr 109 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att slöjdläraren i Skara stads skoldistrikt *Albert Larsson* må — utan hinder av den omständigheten, att han först efter den 1 januari 1920 förklarats berättigad till understöd från småskollärares m. fl. åldersunderstödsanstalt — erhålla förhöjning i det honom tillerkända understödet å 450 kronor årligen med ett belopp, som med 300 kronor överstiger hälften av detta understöd, eller med 525 kronor.

Med hänsyn till vad i statsrådsprotokollet anförts och då Eders Kungl. Maj:ts förslag står i överensstämmelse med ett förut av riksdagen meddelat beslut i ett likartat fall, har riksdagen ansett sig böra medgiva en förhöjning av det Larsson tillerkända understödet, på sätt bestämmes i övergångsstadgandena till kap. IV, mom. 2, i reglementet för statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl., oaktat han icke före den 1 januari 1920 förklarats berättigad till understöd.

Den pension, som sålunda skulle komma Larsson till del, är visserligen, såsom också departementschefen framhåller, ganska obetydlig, särskilt i betraktande av Larssons långvariga och betydelsefulla verksamhet på slöjd-undervisningens område. Larsson har emellertid icke varit direkt anställd i statens tjänst, och har riksdagen vid sådant förhållande ansett sig icke böra

vidtaga någon ytterligare åtgärd för beredande åt honom av pension eller understöd av statsmedel. Det vill emellertid synas, som om Larsson borde kunna erhålla någon tilläggspension från den kommun, där han under en osedvanligt lång tid — omkring 48 år — utövat en gagnande verksamhet.

Under åberopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition.

2:o) I en till riksdagen den 20 nästlidna mars avlåten proposition nr 195 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att förra småskollärarynnan *Anna Dahl* må av styrelsen för statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. tillerkännas ett årligt understöd av 600 kronor, att utgå från och med ingången av år 1925.

Med hänsyn till de i ärendet åberopade omständigheterna finner även riksdagen det vara billigt, att *Anna Dahl* berättigas att från statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. uppbära ett årligt understöd, och har riksdagen icke funnit anledning till erinran mot vad Eders Kungl. Maj:t i sådant hänseende föreslagit.

Riksdagen har alltså bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition.

B. Militära pensionsväsendet.

3:o) I en till riksdagen avlåten, den 6 nästlidna mars dagtecknad proposition nr 117 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att arbetarna vid flottans varv i Karlskrona, förmannen vid ekipagedepartementet *Ludvig Ferdinand Svensson* och daglönaren vid artilleridepartementet *Oskar Alfred Runsten* må vid avsked ur tjänsten komma i åtnjutande av pension utan hinder av att de ej uppnått därtill berättigande levnadsålder.

Riksdagen har i ett flertal fall medgivit, att pension finge utgå till daglönare vid marinen, oaktat de icke uppfyllt stadgade villkor beträffande tjänstetid. Ifrågavarande daglönare kunna visserligen räkna en tjänstetid av mera än 25 år men hava icke uppnått föreskrivet antal levnadsår. Enligt avgivna läkarintyg äro de emellertid för framtiden oförmögna till arbete. Vid sådant förhållande synes billigheten fordra, att de komma i åtnjutande av den pension, som eljest skulle hava utgått till dem efter uppnådd pensionsålder. Riksdagen har därför bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

4:o) I en till riksdagen den 6 nästlidna mars avlåten proposition nr 118 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att förre båtsmannen vid Blekinge 6:e kompani *Ola*

Persson Lindquist må tilldelas pension, såsom om han tjänat kronan tjugu år från tjugu års ålder, att utgå från och med augusti månad 1924.

Då *Lindqvist* tjänat kronan över 20 år, har riksdagen i likhet med departementschefen ansett billigheten bjuda, att, såsom för övrigt tidigare medgivits i liknande fall, *Lindqvist* tilldelas pension, såsom om han innehaft 20 tjänsteår från 20 års ålder räknat. Riksdagen har alltså bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

5:o) I en till riksdagen den 13 nästlidna mars avlåten proposition nr 162 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att förre båtsmannen vid Norrlands 2:a kompani *Nils Erik Engman* må tilldelas pension, såsom om han tjänat kronan 20 år från 20 års ålder, att utgå från och med februari månad 1925.

Även riksdagen anser billighetsskäl tala för att *Engman*, såsom tidigare i likartade fall medgivits, kommer i åtnjutande av pension, såsom om han innehaft 20 tjänsteår från 20 års ålder. Riksdagen har alltså bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

6:o) I en till riksdagen den 6 nästlidna mars avlåten proposition nr 130 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att vardera av verkmästarna å månadslönarstat vid flottans varv i Karlskrona *Klas Olof Sandström* och *Gustaf Wilhelm Andersson* må från och med månaden näst efter den, varunder — efter uppnådda 55 levnadsår — avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid uppbära årlig pensionsförbättring med 1,155 kronor 60 öre, att utgå från anslag, som är eller må vardas beviljat till pensionsförbättring för viss personal vid marinen, och i samma ordning som fyllnadspension.

Under hänvisning till av riksdagen tidigare i liknande fall meddelade beslut får riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågasvarande proposition.

7:o) I en till riksdagen avlåten, den 13 nästlidna mars dagtecknad proposition nr 163 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att till avlidne värnpliktige *Lars Peter Nilssons moder, änkan Carolina Pettersson, född Fex*, må, utan hinder därav att *Nilssons* under militärtjänstgöring ådragna sjukdom medfört döden först efter det två år förflutit från det sjukdomen blev känd, ur beväringmanskapets invalid- och pensionsfond från och med den 1 januari 1925 utbetalas den livränta, vartill hon eljest kan anses berättigad enligt de beträffande ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, stadgade grunder.

Eders Kungl. Maj:ts förslag, som står i överensstämmelse med av riksdagen

tidigare i liknande fall lämnade medgivanden, har icke givit riksdagen anledning till erinran, varför riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågasvarande proposition.

C. Allmänna indragningsstaten.

I. Ang. justitiedepartementet.

8:o) I en till riksdagen den 13 nästlidna mars avlåten proposition nr 176 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementens ärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att förre vaktkonstapeln Anders Petter Johansson Rasks änka *Carolina Kristina Rask, född Petersdotter*, må från och med den 1 mars 1925 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 300 kronor.

Riksdagen har vid åtskilliga tillfällen beviljat understöd av statsmedel åt änkor efter avlidna vaktkonstaplar, vilka icke varit delägare i civilstatens änke- och pupillkassa. På grund härav har riksdagen medgivit, att sådant understöd beredes även änkan Rask. Emellertid har detsamma ansetts icke böra bestämmas till högre belopp än som i liknande fall pläгат medgivas eller till 240 kronor årligen.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition, medgivit, att förre vaktkonstapeln Anders Petter Johansson Rasks änka *Carolina Kristina Rask, född Petersdotter*, må från och med den 1 mars 1925 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av tvåhundrafyrtio kronor.

II. Ang. utrikesdepartementet.

9:o) I en till riksdagen den 20 nästlidna mars avlåten proposition nr 166 har Eders Kungl. Maj:t, med återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementens ärenden för samma dag, under punkt 6:o) föreslagit riksdagen medgiva, att förre kanslivaktmästaren vid beskickningen i S:t Petersburg *Jaan Sarap* må från och med den 1 januari 1925 under sin återstående livstid uppbära pension å allmänna indragningsstaten med ett belopp av 800 kronor, dock att därutöver icke må utgå pensionstillägg, pensionsförhöjning eller dyrtidstillägg.

Även riksdagen anser det vara billigt, att Sarap, vilken under många år tjänat svenska staten, då hans arbetsförmåga numera på grund av sjuklighet är för framtiden väsentligen nedsatt, erhåller något bidrag till sitt uppehälle i form av pension, och har riksdagen icke något att erinra mot vad Eders Kungl. Maj:t i sådant avseende föreslagit.

Riksdagen får alltså anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning av riksdagen bifallits.

10:o) I punkt 7:o av nyssnämnda proposition nr 166 har vidare föreslagits, att riksdagen må medgiva, att portvakten och kanslivaktmästaren vid beskickningen i Madrid *Pedro Fernandez* må från och med dagen näst efter den, då han kan komma att entledigas från sin ifrågavarande anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,200 kronor, dock att därutöver icke må utgå pensionstillägg, pensionsförhöjning eller dyrtidstillägg.

På grund av vad i ärendet förekommit anser även riksdagen, att *Fernandez*, som under 34 år varit anställd vid svenska beskickningen i Madrid och numera uppnått en ålder av 73 år, bör beredas en årlig pension av statsmedel, då han lämnar sin anställning. Riksdagen har alltså bifallit Eders Kungl. Maj:ts föreliggande framställning.

III. Ang. försvarsdepartementet.

11:o) I en till riksdagen den 6 nästlidna mars avlåten proposition nr 119 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att förre hantverkaren vid Norrlands trängkår *Per Olof Johansson* må från och med den 1 januari 1925 under sin återstående livstid uppbära pensionsförbättring till belopp av 742 kronor för år, att utgå från allmänna indragningsstaten och åtnjutas i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 336) med grunder för pensionsförbättring åt officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare vid armén och marinen.

Med hänsyn till vad i statsrådsprotokollet återopats till stöd för ifrågavarande framställning har riksdagen bifallit densamma.

12:o) I en till riksdagen den 6 nästlidna mars avlåten proposition nr 120 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att f. d. sergeanten vid Dalregementet *Lars Erik Skantz* må från och med den 8 augusti 1924 under sin återstående livstid uppbära pensionsförbättring till belopp av 653 kronor för år räknat, att utgå från allmänna indragningsstaten och åtnjutas i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 336) med grunder för pensionsförbättring åt officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare vid armén och marinen.

Eders Kungl. Maj:ts förslag, som står i överensstämmelse med av riksdagen tidigare i liknande fall tillämpade grunder, har icke givit riksdagen anledning till erinran, varför riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

13:o) I en till riksdagen avlåten, den 6 nästlidna mars dagtecknad proposition nr 123 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att ett vart av avlidne skrivbiträdet vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori *Carl Filip Einar Holmbergs* och hans änka *Helfrid Wilhelmina Holmbergs, född Klasson, barn Karl Erik Filip, Karl Birger Fredrik, Karin Gunvor Wilhelmina och Bengt Einar* må från och med den 1 april 1925 till och med det år, varunder det fyller 18 år, komma i åtnjutande av understöd från allmänna indragningsstaten med 120 kronor årligen.

I likhet med departementschefen anser riksdagen det vara billigt, att något understöd av statsmedel beredes Holmbergs efterlevande, och torde detta böra ske i form av uppfostringsbidrag till makarnas minderåriga barn. Beträffande understödsbeloppen har riksdagen icke haft något att erinra mot statskontorets av departementschefen biträdda förslag.

Riksdagen får alltså anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition vunnit riksdagens bifall.

14:o) I en till riksdagen den 6 nästlidna mars avlåten proposition nr 128 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att förre konstituerade underofficeren av 3:e graden vid flottan *Karl Ernst Vilhelm Andersson* må från och med den 1 juli 1923 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 700 kronor.

I likhet med såväl statskontoret som departementschefen anser riksdagen med hänsyn till föreliggande omständigheter det vara skäligt, att en pension beredes Andersson; och har riksdagen icke funnit anledning till erinran mot det i sådant avseende föreslagna beloppet. Riksdagen har alltså bifallit Eders Kungl. Maj:ts förslag.

15:o) I en till riksdagen den 6 nästlidna mars avlåten proposition nr 129 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att förre daglönaren vid marinens centrala beklädnadsverkstad i Karlskrona *Carl Johan Jonasson* må från och med den 1 april 1924 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 350 kronor.

Med hänsyn till vad statskontoret i ärendet anført, har riksdagen ansett, att Jonasson för sin återstående livstid bör komma i åtnjutande av en pension av statsmedel, vilken enligt myndigheternas förslag fastställts till 350 kronor, att utgå på sätt i propositionen föreslagits.

Riksdagen har alltså bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition.

16:o) I en till riksdagen den 13 nästlidna mars avlåten proposition nr 147 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att förre underofficeren av andra graden vid flottan, maskinisten *Peter Magnus Johansson* må räknat från och med den 4 december 1923 under sin återstående livstid uppbära pensionsförbättring till belopp av 592 kronor för år räknat, att utgå från allmänna indragningsstaten samt åtnjutas i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 336) med grunder för pensionsförbättring åt officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare vid armén och marinen.

Under hänvisning till av riksdagen tidigare i ett flertal likartade fall meddelade beslut har riksdagen, som icke haft något att erinra mot förevarande förslag, bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

17:o) I en till riksdagen den 13 nästlidna mars avlåten proposition nr 148 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att avlidne löjtnanten E. O. A. Åbergs moder, änkan *Anna Albertina Åberg, född Eriksson*, må från och med den 1 oktober 1924, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 500 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition.

18:o) I en till riksdagen den 13 nästlidna mars avlåten proposition nr 160 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att envar av förmannen *Anders Johan Brodin*, daglönarna *Anders Olofsson* och *Thure Carlsson* samt förra daglönarna *Johan David Fredriksson* och *Per Håkansson* må från och med månaden näst efter den, varunder han erhållit avsked från sin anställning vid flottans varv i Stockholm, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära årlig pension, Brodin, Fredriksson och Håkansson med 450 kronor, Olofsson med 400 kronor och Carlsson med 350 kronor.

Vid granskning av Eders Kungl. Maj:ts förslag, vilket står i överensstämmelse med tidigare beslut av riksdagen i likartade fall, har riksdagen icke funnit anledning till erinran mot detsamma, varför riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition.

IV. Ang. socialdepartementet.

19:o) I en till riksdagen avlåten, den 20 nästlidna mars dagtecknad proposition nr 175 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, dels att polismannen *Gustaf Söderström* må från

och med månaden näst efter den, varunder han avgår från sin anställning såsom polisman, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av 800 kronor, under villkor att pension till lika stort belopp utgår från landsting eller kommun; *dels ock* att å ifrågasvarande pension må utgå ytterligare dyrtidstillägg enligt de grunder, som äro eller kunna vara fastställda för f. d. befattningshavare i statens tjänst, med iakttagande likväl, att dyrtidstillägget skall beräknas å det sammanlagda pensionsbeloppet men av statsmedel bestridas allenast med vad som av det sålunda beräknade dyrtidstillägget belöper på den från allmänna indragningsstaten utgående delen av pensionsbeloppet.

Med hänsyn till vad i ärendet blivit upplyst anser riksdagen det vara billigt, att, såsom för övrigt tidigare medgivits i likartade fall, staten bidrager till kostnaden för Söderströms pensionering. Riksdagen har under sådana förhållanden bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

V. Ang. ecklesiastikdepartementet.

20:o) Uti en till riksdagen avlåten, den 13 mars 1925 dagtecknad proposition nr 136 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, i punkten 1:o föreslagit riksdagen medgiva, att förste amanuensen hos riksarkivet och skolöverstyrelsen *Lars Gustaf Strömsten* må från och med månaden näst efter den, då han lämnar sina anställningar hos nämnda ämbetsverk, å allmänna indragningsstaten under sin återstående livstid uppbära en årlig pension av 2,004 kronor, med iakttagande likväl, att pensions-tillägg ej må av Strömsten åtnjutas samt att dyrtidstillägg å pensionen skall utgå efter de grunder, som i sådant avseende gälla för nyreglerade pensioner.

Riksdagen har tidigare i vissa fall, senast förlidet år, beviljat pension åt icke-ordinarie befattningshavare i amanuensställning inom den civila statsförvaltningen. Med hänsyn härtill har riksdagen ansett sig böra medgiva, att pension beredes jämväl förste amanuensen Strömsten, vilken under omkring 20 år varit anställd i statstjänst. Mot vad Eders Kungl. Maj:t i sådant avseende föreslagit har riksdagen icke funnit anledning till erinran.

Riksdagen har alltså bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågasvarande framställning

21:o) Under punkt 2:o av nämnda proposition nr 136 har föreslagits, att riksdagen må medgiva, att extra ordinarie vaktmästaren vid nationalmuseum *Anders August Ström* må från och med månaden näst efter den, varunder han frånträder sin befattning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 500 kronor.

Med hänsyn till vad i propositionen anförts till stöd för Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen bifallit detsamma.

22:o) I punkt 3:o av samma proposition har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att assistenten vid naturhistoriska riksmuseets botaniska avdelning *G. A. H. Dahlstedt* må från och med månaden näst efter den, varunder han avgår från sin befattning vid riksmuseet, under sin återstående livstid uppbära å allmänna indragningsstaten en årlig pension till belopp av 3,200 kronor.

Under erinran om riksdagens tidigare beslut i frågan om pension åt assistenter vid riksmuseet har riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågasvarande framställning.

23:o) Med bifall till vad under punkt 4:o av ifrågasvarande proposition nr 136 föreslagits har riksdagen medgivit, att portvakten vid statens historiska museum *Emma Sofia Andersson* må från och med månaden näst efter den, varunder hon avgår från sin anställning vid museet, under sin återstående livstid uppbära å allmänna indragningsstaten en årlig pension till belopp av trehundra tjugu kronor.

24:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts under punkt 5:o av förevarande proposition nr 136 gjorda framställning har riksdagen medgivit, att städerskan vid högre allmänna läroverket i Gävle *Sofia Eriksson* må från och med månaden näst efter den, under vilken hon frånträder sin anställning vid läroverket, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av tvåhundra femtio kronor.

25:o) Uti punkt 6:o av ifrågasvarande proposition nr 136 har föreslagits, att riksdagen må medgiva, att förre förste vaktmästaren och portvakten vid högre latinläroverket å Norrmalm i Stockholm *Johan Axel Lindqvists änka Augusta Lindqvist* må från och med den 1 april 1924 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver ogift, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av trehundra kronor.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågasvarande framställning.

26:o) Under punkt 7:o av propositionen nr 136 har föreslagits, att riksdagen må medgiva, att vaktmästaren vid högre allmänna läroverket å Södermalm i Stockholm *Hildegard Constantia Törnblom*, född Johansson, må från och med månaden näst efter den, under vilken hon entledigas från sin anställning vid läroverket, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära — i stället för henne av 1917 års riksdag tillerkänt pensionsbelopp av 600 kronor — en årlig pension av 1,100 kronor.

Även riksdagen finner det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att *Hildegard Constantia Törnblom*, då hon efter mer än 53 års utmärkt väl vitsordad tjänstgöring vid ifrågasvarande läroverk kommer att avgå från sin anställning, tillerkännes pension efter de grunder, som numera pläga tillämpas vid beviljande av pension åt med henne likställd vaktmästare vid högre allmänt läroverk. Riksdagen har fördenskull bifallit Eders Kungl. Maj:ts förslag.

27:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 8:o av propositionen nr 136 föreslagit riksdagen medgiva, att vardera av tvätförestånderskan vid institutet och för-

skolan för blinda å Tomtebodå *Augusta Charlotta Karlsson* och vårdarinnan vid samma anstalt *Anna Maria Svensdotter* må under sin återstående livstid uppbåra pension å allmänna indragningsstaten, *Augusta Charlotta Karlsson* med 400 kronor och *Anna Maria Svensdotter* med 500 kronor, att utgå till en var av dem från och med månaden näst efter den, under vilken hon entledigas från sin befattning.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag och får sålunda anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

28:o) Under punkt 9:o av förevarande proposition har hemställts, att riksdagen må medgiva, att vardera av överläraren vid tekniska skolan i Stockholm *Carl August Sundvall* och lärarinnan vid samma skola *Maria Carolina Kardell* må från och med månaden näst efter den, varunder vederbörande befattningshavare entledigas från sin tjänst vid skolan, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbåra en årlig pension, *Sundvall* av 2,500 kronor och *Maria Carolina Kardell* av 1,500 kronor.

Under erinran att riksdagen vid upprepade tillfällen beviljat pensioner åt befattningshavare vid tekniska skolan i Stockholm, har riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

29:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts under punkt 10:o av samma proposition framställda förslag och under åberopande jämväl av vad i näst-föregående punkt anförts, har riksdagen medgivit, att andre maskinisten vid tekniska skolan i Stockholm *Lars Gustaf Carlson* må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin tjänst vid skolan, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av ettusen kronor.

30:o) Under punkt 11:o av meranämnda proposition nr 136 har hemställts, att riksdagen må medgiva, att vaktmästaren vid bergsskolan i Filipstad *Anders Olssons änka Lovisa Olsson, född Nyqvist*, må från och med den 1 oktober 1925 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbåra ett årligt understöd av 180 kronor, under villkor att hon för samma tid erhåller årligt understöd från järnkontoret med 120 kronor; skolande dyrtidstillägg å sammanlagda understödsbeloppet beräknas enligt de grunder, som äro eller kunna varda fastställda för änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst m. fl., med iakttagande likväl att av det sålunda beräknade dyrtidstillägget skall av statsmedel bestridas allenast vad som belöper sig på den av statsmedel utgående delen av understödsbeloppet och allenast under villkor, att järnkontoret bestrider kostnaderna för dyrtidstillägget å den del av understödet, som bekostas av järnkontoret.

På grund av vad i propositionen anförts finner riksdagen det vara billigt, att änkan *Olsson* beredes understöd av statsmedel. Beträffande storleken härav samt fördelningen av understödsbeloppet mellan statsverket och järn-

kontoret ävensom grunderna för beräkning av dyrtidstillägg har riksdagen icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Riksdagen har alltså bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

31:o) Uti punkt 12:o av ifrågavarande proposition nr 136 har slutligen föreslagits, att riksdagen må medgiva, att vardera av kommandörkaptenen vid kungl. flottan Erik Cornelius Brusewitz änka *Maria Johanna Kristina Brusewitz, född Ryssberg*, och båtsmannen Peter Magnus Jansson Lustigs änka, *Stina Maria Jansson, född Andersdotter*, må från och med den 1 juli 1924 under sin återstående livstid, så länge de förbliva i sitt nuvarande änkestånd, från allmänna indragningsstaten uppbära årligt understöd, änkan Brusewitz till ett belopp av 600 kronor och änkan Jansson till ett belopp av 400 kronor.

Med hänsyn till de särskilda omständigheterna i detta fall biträder riksdagen Eders Kungl. Maj:ts förslag om beredande av understöd åt änkorna Brusewitz och Jansson. Understöden hava emellertid bestämts till 500 kronor för vardera av ifrågavarande personer.

På grund av det anförda har riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, medgivit, att vardera av kommandörkaptenen vid kungl. flottan Eric Cornelius Brusewitz änka *Maria Johanna Kristina Brusewitz, född Ryssberg*, och båtsmannen Peter Magnus Jansson Lustigs änka *Stina Maria Jansson, född Andersdotter*, må från och med den 1 juli 1924 under sin återstående livstid, så länge de förbliva i sitt nuvarande änkestånd, från allmänna indragningsstaten uppbära årligt understöd till belopp av femhundra kronor.

VI. Ang. handelsdepartementet.

32:o) I en till riksdagen avlåten, den 13 nästlidna mars dagtecknad proposition nr 124 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att förre torvskoleföreståndaren *John Hallmén* må, räknat från och med den 1 januari 1925, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 1,000 kronor.

Såsom statskontoret framhåller, har staten givetvis icke någon skyldighet att åt Hallmén bevilja någon pension på grund av hans verksamhet vid svenska torvindustriföreningens numera upplösta torvskola. Den omständigheten, att skolan åtnjutit statsunderstöd läser icke heller i och för sig utgöra skäl för att ens av billighetshänsyn utverka en sådan pension. Emellertid framgår av utredningen, att Hallmén under sin tjänstgöring vid skolan drabbats av svår ögonsjukdom, på grund varav han enligt läkarintyg är oförmögen till arbete. Med hänsyn härtill samt till övriga ömmande omständigheter har det syntts riksdagen, som om anledning kunde

förefinnas för staten att träda hjälpande emellan. Riksdagen har därför icke velat motsätta sig förslaget om ett årligt understöd åt Hallmén till det belopp, statskontoret förordat och vartill departementschefen anslutit sig.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

Stockholm den 24 april 1925.

Med undersåtlig vördnad.